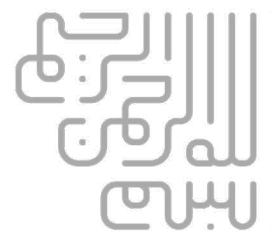


بسته پیشنهادی فعال‌سازی زنجیره صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور



تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۴/۲۳
Publish Date : 2026/07/14



عنوان: بسته پیشنهادی فعال سازی زنجیره صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور
تهیه و تدوین (Author): زهرا راجی
واژه‌های کلیدی: میراث فرهنگی، میراث فرهنگی خارج از ایران، زنجیره صیانت
ناشر: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

DOI

Permanent Link:

Publisher : Islamic Parliament Research Center of Iran

عنوان: بسته پیشنهادی فعال سازی زنجیره صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور

نوع گزارش: طرح / لایحه □، نظارتی □، راهبردی ■، پیش نویس قانونی □
نام دفتر: مطالعات فرهنگی و آموزش (گروه ورزش، میراث فرهنگی و گردشگری)
مدیر مطالعه: سعید شفیعا

ناظر علمی: موسی بیات

ناظر علمی خارج از مرکز: سوسن چراغچی (کارشناس حقوق میراث فرهنگی)
اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز: محمدرضا زاهدی (رئیس اداره اموال فرهنگی و تاریخی اداره کل موزه های وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی)، ام البنین گرگانی (کارشناس میراث فرهنگی منقول)

گرافیک و صفحه آرایی: سیده فاطمه ابوطالبی

ویراستار ادبی: زهرا کریمی

تاریخ شروع مطالعه: ۱۴۰۵/۳/۱



فهرست مطالب

چکیده.....	۶
خلاصه مدیریتی.....	۷
۱. مقدمه.....	۹
۲-۱. ظرفیت مشارکت در عرصه بین الملل.....	۱۰
۲. ظرفیت های بهره مندی معنوی از آثار فرهنگی-تاریخی ایران در خارج از کشور.....	۱۰
۲-۲. ظرفیت نظارتی.....	۱۱
۲-۳. ظرفیت روایتگری.....	۱۲
۲-۴. ظرفیت استفاده از قوانین داخلی.....	۱۳
۳. جمع بندی و نتیجه گیری.....	۱۴
منابع و مأخذ.....	۱۷

فهرست جداول

جدول ۱. ظرفیت مشارکت ایران در عرصه فراملی جهت بهره مندی معنوی از آثار تاریخی-فرهنگی خارج از کشور.....	۱۱
جدول ۲. ظرفیت نظارتی ایران نسبت به میراث فرهنگی-تاریخی خارج از کشور.....	۱۲
جدول ۳. ظرفیت روایتگری از میراث موجود در سایر کشورها.....	۱۳
جدول ۴. ظرفیت قوانین ملی در بهره مندی معنوی از آثار تاریخی-فرهنگی خارج از کشور.....	۱۴



بسته پیشنهادی فعال سازی زنجیره صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور

چکیده



استقرار شمار قابل توجهی از آثار فرهنگی-تاریخی ایران در موزه‌ها، مؤسسات و مجموعه‌های خارج از کشور موجب شده تا بهره‌مندی مادی و معنوی از این آثار توسط ایران به عنوان خاستگاه این آثار با چالش‌ها و محدودیت‌هایی مواجه شود. عملاً با این پیش‌فرض که این آثار قرار است استرداد نشود، چگونه می‌توان از این ظرفیت به شکلی دیگر استفاده کرد؟ ارزیابی‌ها نشان می‌دهد که ایران در راستای بهره‌مندی از ظرفیت معنوی آثار فرهنگی-تاریخی قادر به انتظام‌بخشی قانونی و نهادی (بسترسازی حقوقی)، تدوین شناسنامه میراث خارج از کشور، پایش تخصصی و صیانت از مالکیت فکری در قالب تشکیل گروه‌های مردمی ناظر در سطح داخلی و بین‌المللی، تدوین و ابلاغ اساسنامه روایت‌گری در خصوص میراث فرهنگی ایرانی خارج از کشور به کشورها، مقصد و... است. همچنین اقدام‌های مؤثر در راستای بهره‌گیری از ظرفیت‌ها و صیانت از مالکیت معنوی میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور در گرو فعال‌سازی زنجیره پنج‌گانه صیانت شامل شناسایی، مستندسازی و ایجاد شناسنامه، تثبیت انتسابات هویتی، حکمرانی روایت و پایش، نظارت و صیانت مستمر است.

خلاصه مدیریتی



بیان / شرح مسئله

مجموعه‌های خصوصی، نهادهای موزه‌ای و مراکز تحقیقاتی فراملی، دربرگیرنده حجم قابل توجهی از میراث فرهنگی-تاریخی ایران‌اند که طی سده‌های اخیر، از طریق مبادی قانونی (از قبیل هدایا و پیشکش‌های دیپلماتیک، خرید و فروش‌های رسمی پیش از تصویب قانون عتیقات^۱ و...) یا مجاری غیرمشروع (از قبیل حفاری‌های غیرمجاز و قاچاق، مشروعیت‌بخشی کاذب از طریق جعل و اسناد و مدارک و...) از مرزهای جغرافیایی کشور خارج شده‌اند. این جابه‌جایی جغرافیایی افزون‌بر تحمیل خسارت‌های مادی به‌موجب انسداد انتفاع ایران از امتیاز مادی، تداوم و استمرار بهره‌برداری معنوی از این آثار را نیز با چالش‌های بنیادین مواجه کرده است. گزارش حاضر با رویکردی تحلیلی، ضمن احصای ظرفیت‌های قانونی موجود به دنبال ارائه راهبردهایی در راستای صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج است.

نقطه‌نظرات / یافته‌های کلیدی

- صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور در گروی مجموعه اقدام‌های زنجیرواری است که می‌توان آن‌ها را ذیل پنج مرحله شناسایی، مستندسازی و ایجاد شناسنامه، تثبیت انتسابات هویتی، حکمرانی روایت و پایش، نظارت و صیانت مستمر شناسایی کرد.
- ذیل مرحله نخست (شناسایی) می‌توان به تهیه فهرست جامع و اطلاع‌رسانی عمومی آثار ایران در خارج از کشور به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اشاره کرد.
- ذیل مرحله دوم (مستندسازی و ایجاد شناسنامه) می‌توان به اجرای طرح ملی ایجاد شناسنامه میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور و ایجاد سکوی رقومی میراث باهدف تبادل اطلاعاتی به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اشاره کرد.
- ذیل مرحله سوم (تثبیت انتسابات هویتی) می‌توان به نمایشگاه‌های مشترک با موزه‌ها و مراکز علمی بین‌المللی به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اشاره کرد.
- ذیل مرحله چهارم (حکمرانی روایت) می‌توان به عضویت در شبکه‌های بین‌المللی و استانداردسازی داده‌های میراث فرهنگی اشاره کرد.
- ذیل مرحله پنجم (پایش، نظارت و صیانت مستمر) می‌توان به برون‌سپاری خدمات پایش به دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و مؤسسات تخصصی معتبر بین‌المللی فعال در حوزه مطالعات میراث فرهنگی در سطح ملی/فراملی اشاره کرد.

پیشنهاد راهکارهای تقنینی، نظارتی یا سیاستی

- در بُعد شناسایی و در راستای شناسایی و معرفی اموال فرهنگی-تاریخی ایرانی در خارج از کشور پیشنهاد می‌شود وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در خصوص معرفی آثار پراکنده ایرانی خارج از کشور به‌عنوان بخش‌های جدا شده میراث فرهنگی ایران به جامعه ایرانی‌بندی به شرح زیر را به ماده (۴) لایحه بیفزاید: «شناسایی و معرفی اموال فرهنگی-تاریخی ایرانی واقع در سایر کشورها به مردم ایران با تهیه فهرست ذی‌ربط از طریق پایگاه‌های اطلاع‌رسانی عمومی و اتخاذ برنامه‌های عملی حمایت از این آثار در حدود ظرفیت‌های مردمی و اعتبارات و امکانات اجرایی دولت».
- در بُعد مستندسازی و ایجاد شناسنامه پیشنهاد می‌شود به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (معاونت میراث فرهنگی) و با همکاری مرکز امور بین‌الملل برنامه ملی شناسنامه‌گذاری آثار (مشمول بر شناسه‌های یکتا، اطلاعات توصیفی و فنی-مادی، خاستگاه و زنجیره مالکیت، وضعیت حقوقی و پرونده‌های پیگیری شده/در حال پیگیری، اطلاعات محل نگهداری کنونی و مستندات



تصویری و آرشیوی بر مبنای اصول استانداردپذیری و تعامل‌پذیری^۱ داده‌ها، قابلیت استناد حقوقی^۲ و دیپلماتیک، رهگیری‌پذیری^۳ و پویایی، و جامعیت همراه با تفکیک سطوح دسترسی) تدوین و اجرا شود. همچنین پیشنهاد می‌شود به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (معاونت میراث فرهنگی) و با همکاری وزارت امور خارجه (معاونت سیاسی، حقوقی، بین‌المللی، مرکز دیپلماسی عمومی و شورای امور عالی ایرانیان خارج از کشور) سکوی جامع میراث دیجیتال ایران ایجاد شود.

■ در بُعد تثبیت انتساب هویتی و در راستای بهره‌برداری معنوی از میراث فرهنگی ایرانی در خارج از کشور، پیشنهاد می‌شود به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاری وزارت امور خارجه (سفارتخانه‌ها و کنسولگری‌ها) برگزاری نمایشگاه‌های مشترک با موزه‌ها و مراکز علمی بین‌المللی در دستور کار قرار گیرد.

■ همچنین پیشنهاد می‌شود به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و با همکاری پژوهشگاه میراث فرهنگی، مرکز ملی فضای مجازی کشور، سازمان صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ایجاد کمیته ملی استانداردهای محتوایی برای بازنمایی میراث ایرانی در عرصه ملی و فراملی در دستور کار قرار گیرد.

■ در بُعد حکمرانی روایت و در راستای بهره‌مندی معنوی از آثار فرهنگی-تاریخی ایرانی از طریق موزه‌های برخط جهانی، پیشنهاد می‌شود وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با مشارکت وزارت امور خارجه برای تسهیل تعاملات دیپلماتیک و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برنامه جامع دیپلماسی میراث دیجیتال (رقومی) را ذیل سه مرحله پیگیری عضویت در کنسرسیوم‌های بین‌المللی میراث رقومی و پایگاه‌های مرجع هنر و فرهنگ جهانی، استانداردسازی شناسنامه‌های الکترونیک آثار برای یکپارچه‌سازی و خوانش‌پذیری محتوا در سطوح بین‌الملل و ایجاد درگاه‌های مشترک تبادل هوشمند اطلاعات برای تزیق روایات مستند، تاریخ‌نگاری‌های اصیل و محتواهای چندرسانه‌ای تولید شده توسط متخصصان داخلی به مخازن مجازی موزه‌های مقصد صورت دهد.

■ همچنین پیشنهاد می‌شود به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و همکاری پژوهشگاه میراث فرهنگی و مرکز ملی فضای مجازی کشور کمیته ملی محتوای دیجیتال برای غنی‌سازی فراداده‌ها و جایگزینی روایات رسمی ایران در سکوها، کلان موزه‌ای (نظیر گوگل آرتس اند کالچر و یورویپانا) تشکیل شود.

■ پیشنهاد می‌شود کمیته ملی ایکوم با همکاری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نسبت به تدوین و ارائه مخزن مستندات مرجع میراث فرهنگی ایران بر پایه استانداردهای سیداک و با نظر بر اصطلاح‌نامه‌های استاندارد جغرافیای تاریخی، ادوار تمدنی و مفاهیم تخصصی هنر ایران به عنوان منبع علمی در دسترس موزه‌های جهان اقدام کند.

■ در بُعد پایش، نظارت و صیانت مستمر پیشنهاد می‌شود با اتکا به سازوکارهای حقوقی و قراردادی موجود و در چارچوب ضوابط حاکم بر همکاری‌های علمی و بین‌المللی، نسبت به برون‌سپاری خدمات پایش به دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و مؤسسات تخصصی معتبر بین‌المللی فعال در حوزه مطالعات میراث فرهنگی، علوم اطلاعات و تحلیل داده اقدام و شبکه رصد هوشمند تحریف‌های هویتی و روایی میراث فرهنگی ایران به صورت برون‌سپاری شده و داده‌محور استقرار یابد.

۱. مقدمه

در طول سده‌ها و دهه‌های اخیر تعداد زیادی از اموال فرهنگی-تاریخی ایرانی، از خاستگاه اولیه آنها-ایران- خارج شده و به مجموعه‌ها، موزه‌ها و مؤسسات علمی-پژوهشی کشورهای خارجی منتقل شده‌اند. انتقال این اشیای ارزشمند به انواع شیوه‌ها (اعم از قانونی^۱ و غیرقانونی)^۲ علاوه بر مسدود کردن فرصت بهره‌مندی مادی از این اموال، بهره‌مندی معنوی از این آثار را برای ایران منوط به اجرایی‌سازی سیاست‌هایی کرده است. به‌طور مشخص نگهداری آثار و عتیقات ایرانی در مؤسسات خارجی موجب جلب مخاطبین و علاقه‌مندان تاریخ و تمدن ایران و بازدیدهای گردشگری و از این نظر کسب منافع معنوی و همچنین مادی از قبیل درآمدهای ملی برای این کشورها می‌شود. درحالی‌که جداماندگی این اموال از خاستگاه اصلی خود، مردم ایران را از انتفاع مادی و معنوی از بخش مهمی از آثار فرهنگی و تمدنی خویش محروم کرده و از این نظر به‌نوعی موجب گسست این آثار با پیوست تمدنی خود و عدم انتفاع ایران از امتیازات معنوی آنها شده است. با این حال رویه اجرایی دستگاه مذکور از بدو تشکیل سازمان میراث فرهنگی کشور تا امروز، حاکی از برخی ابتکارات و تعاملات با دارندگان فعلی به طریقی مانند عقد توافق‌نامه یا تفاهم‌نامه همکاری علمی-پژوهشی و یا برگزاری نمایشگاه‌های اموال منقول فرهنگی تاریخی-و گاه مشترک- مشاهده می‌شود. از آنجا که بخش مهمی از این رویدادها در خارج از ایران و عمدتاً با نمایش اموال موزه‌های ایران در کشورهای مختلف برگزار می‌شود، می‌توان مدعی شد که توازنی میان نمایشگاه‌های اموال ایرانی برگزار شده در کشورهای خارجی و نمایشگاه‌های خارجی برگزار شده در ایران وجود ندارد. لذا تأثیر چندانی نیز در معرفی عتیقات با منشأ ایرانی خارج از کشور به عموم مردم ایران ندارد، ضمن اینکه منافع اقتصادی مربوط به این نمایشگاه‌ها از حیث افزایش بازدیدکنندگان خارجی از آنها-به‌جای ایران- عاید کشور مربوطه می‌شود. گذشته از این، گاه آثار ایرانی توسط موزه‌های دارنده به نام ایران معرفی نشده و یا صرفاً به ذکر دوره‌های تاریخی مشخص بسنده می‌شود. از این رو در گزارش حاضر با نظر بر اهمیت انتفاع معنوی از این آثار به احصای سایر راهبردهای موجود و خروج ابتکارات موجود از تنگناهای فعلی پرداخته شده است.

۱. کسب مجوز از سلاطین و حکام و مقامات محلی، خریداری از دارندگان ایرانی، دریافت هدیه، مجوز قانون ۱۳۰۹ برای تسهیم اموال مکشوفه از کاوش‌های باستان‌شناسی با هیئت‌های کاوش و یا تجارت این گونه اموال.
۲. سرقت و قاچاق و سوءاستفاده از مصونیت دیپلماتیک.



۲. ظرفیت‌های بهره‌مندی معنوی از آثار فرهنگی-تاریخی ایران در خارج از کشور

۲-۱. ظرفیت مشارکت در عرصه بین‌الملل

۲-۱-۱. مشارکت در نهادها/شوراها/مراکز علمی، پژوهشی

در راستای تحقق بهره‌مندی معنوی حداکثری و استقرار حاکمیت روایی جمهوری اسلامی ایران بر آثار فرهنگی-تاریخی ایرانی مستقر در قلمرو دول ثالث، جمهوری اسلامی ایران از ظرفیت پیوستن و یا ارتقای سطح مشارکت در مجموعه‌ای از رژیم‌های حقوقی و نهادهای تخصصی بین‌المللی برخوردار است. از جمله الحاق به کنوانسیون یونیدرویت^۱ در خصوص اموال فرهنگی مسروقه یا غیرقانونی خارج شده (مصوب ۱۹۹۵)، ارتقای عضویت به سطح نهادی در شورای بین‌المللی موزه‌ها^۲ (۱۹۴۶) و مشارکت فعال در کمیته‌های تخصصی آن، تعمیق همکاری با مرکز بین‌المللی مطالعات حفاظت و مرمت اموال فرهنگی^۳ (۱۹۵۶) از طریق اعزام و تربیت نظام‌مند مترجمان و کارشناسان ایرانی در قالب برنامه‌های آموزشی و پژوهشی این مرکز، حضور راهبردی و ابتکاری در کمیته میان‌دولتی سازمان جهانی مالکیت فکری برای دانش سنتی و فرهنگ عامه^۴ (۲۰۰۱) با هدف مشارکت در تدوین ابزارهای حقوقی بین‌المللی الزام‌آور برای شناسایی و حمایت از نمادهاست. همچنین نقوش و بیان‌های فرهنگی ریشه‌دار در تمدن ایرانی، به گونه‌ای که ایران به مرجع صدور گواهی اصالت و حق معنوی دولت مبدأ بر این نمادها تبدیل شده و قابلیت مقابله با بهره‌برداری‌های تحریف‌آمیز یا تجاری غیرمجاز را به دست آورد، پیوستن و نقش‌آفرینی در ائتلاف‌ها و شبکه‌های بین‌المللی دیجیتال‌سازی میراث فرهنگی^۵ (بازریشه در ابتکارات نهادی دهه ۲۰۱۰ میلادی) برای استانداردگذاری در حوزه فراداده‌ها، هستی‌شناسی مفهومی و پروتکل‌های ثبت دیجیتال آثار ایرانی و عضویت سازمانی فعال در انجمن‌های علمی باستان‌شناسی و مطالعات منطقه‌ای که با اعطای حق مشارکت در هیئت‌های تحریریه، کمیته‌های علمی و کارگروه‌های تدوین استانداردهای انتشار، امکان مداخله در شکل‌دهی به ادبیات علمی، کاتالوگ‌ها و روایت‌های دانشگاهی پیرامون آثار ایرانی را فراهم کرده و به ترکیب یکپارچه‌ای از دیپلماسی میراث، دیپلماسی علمی و تنظیم‌گری نرم در ساحت فراملی منجر می‌شود.

۲-۱-۲. مشارکت در برگزاری نمایشگاه‌ها/موزه‌های برخط

با استناد به معاهده کی‌رایت سازمان جهانی مالکیت فکری (۱۹۹۶) و کنوانسیون حمایت از تنوع اشکال بیان فرهنگی (۲۰۰۵)، جمهوری اسلامی ایران از مبانی حقوقی لازم برای مشارکت در تولید، نشر و بهره‌برداری از دوقلوهای دیجیتال^۶ و میراث مجازی آثار در مراکزی نظیر موزه آرمیتاژ^۷ و موزه پرگامون^۸ برخوردار است [۱]، [۲]. در پیوند با این ظرفیت‌های فراملی، [قانون تجارت الکترونیکی](#) (۱۳۸۲) و [حمایت حقوق مؤلفان و مصنفان و هنرمندان](#) (۱۳۴۸) این امکان را فراهم کرده تا از طریق توافق‌نامه‌های بهره‌برداری مشترک، در انتفاع اعتباری و معنوی حاصل از بازنمایی‌های نوین دیجیتال و تورهای (سفرهای جمعی) مجازی موزه‌های نقش‌آفرینی کرده و نظام شراکت تکنولوژیک^۹ جامعی را مستقر کند. با استناد به این سازوکار دولت ایران صلاحیت خواهد داشت تا در فرایند شبیه‌سازی‌های تجاری^{۱۱} و نمایشگاه‌های برخط، به عنوان صاحب حق معنوی، از حقوق بازنمایی هویت تمدنی در پلتفرم‌های بین‌المللی صیانت کند.

1. UNIDROIT Convention on Stolen or Illegally Exported Cultural Objects

2. International Council of Museums

3. International Centre for the Study of the Preservation and Restoration of Cultural Property (ICCROM)

4. WIPO Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore (WIPO IGC)

5. International Coalitions and Networks for the Digitization of Cultural Heritage

6. Digital Twins

7. The State Hermitage Museum

8. Pergamon Museum

۹. موزه دولتی آرمیتاژ و نیز موزه پرگامون/مجموعه‌های وابسته به آن، در شمار نهادهای موزه‌ای مهمی قرار دارند که آثاری با منشأ ایرانی یا پیوند خورده با حوزه تمدنی ایران را در قالب مجموعه‌های باستان‌شناختی، هنر ایران باستان، آثار ساسانی و نیز هنر اسلامی نگهداری و عرضه می‌کنند.

10. Technological Partnership

11. Business Simulations

جدول ۱. ظرفیت مشارکت ایران در عرصه فراملی جهت بهرهمندی معنوی از آثار تاریخی-فرهنگی خارج از کشور

ظرفیت مشارکت ایران در عرصه فراملی	دستاوردهای راهبردی و کنشگری عملیاتی
کنوانسیون یونسکو (۱۹۷۵)	■ تقویت ابزارهای حقوق خصوصی برای دادخواهی قضایی علیه خریداران و مؤسسات متصرف در محاکم داخلی کشورها
شورای بین المللی موزهها (۱۹۴۶)	■ الزام موزههای جهان به رعایت استانداردهای روایتگری مورد تأیید ایران در اخلاق نامه های موزه های و کاتالوگ ها
مرکز بین المللی مرمت (۱۹۵۶)	■ استقرار بازوان میانیتی متخصص در بدنه کارشناسی موزه های مقصد برای نظارت فنی و روایی بر آثار
کمیته میان دولتی مالکیت فکری (۲۰۰۱)	■ تبدیل شدن کشور به مرجع صدور گواهی اصالت معنوی برای نمادها و نقوش تمدنی و ممانعت از تحریف هویت آثار
اتلاف های دیجیتال میراث فرهنگی (۲۰۱۰)	■ کسب مرجعیت ر قومی در دنیای مجازی ■ الزام پذیری سکوها ی جهانی به استفاده از شناسنامه های علمی ایران
معاهده کپی رایت سازمان جهانی مالکیت فکری (۱۹۹۶) و کنوانسیون حمایت از تنوع بیان فرهنگی (۲۰۰۵)	■ مشارکت در تولید دوقلوهای دیجیتال و تورهای مجازی موزه ها ■ ایجاد نظام شراکت تکنولوژیک ■ میانیت از حقوق معنوی بازنمایی هویت تمدنی در پلتفرم های برخط جهانی

مأخذ: نگارنده.

۲-۲. ظرفیت نظارتی

الحاق جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون (۱۹۷۰) یونسکو^۱ در باب ابزارهای ممنوعیت و پیشگیری از انتقال غیرقانونی مالکیت اموال فرهنگی، فراتر از جنبه های استرداد فیزیکی، بستر حقوقی مستحکمی را برای اعمال حقوق حاکمیتی بر میراث تمدنی ایجاد کرده است. براساس دکترین حقوقی منبعت از این کنوانسیون دولت مبدأ به عنوان متولی اصالت و معنای اثر از جایگاه ویژه ای در فرایندهای اعتبارسنجی و کارشناسی علمی در مجامع بین المللی برخوردار است [۳]. این جایگاه عملاً به معنای استقرار حق نظارتی بر روایتگری موزه های و تفسیر تاریخی آثار در فضای بین المللی است. بدین معنا که دولت خاستگاه می تواند با مداخله در فرایندهای علمی و نمایشگاهی، از هرگونه تفسیر تقلیل گرایانه یا تحریف تمدنی جلوگیری کند. با این حال بهره برداری مؤثر از این ظرفیت، مستلزم اجرایی سازی آن از طریق ایجاد نظام جامع مستندسازی منشأ آثار،^۲ استقرار مرجع ملی اعتبارسنجی علمی، حضور سازمان یافته در نهادهای تخصصی بین المللی، انعقاد موافقت نامه های همکاری با موزه ها و مؤسسات فرهنگی خارجی و تولید مستمر ادبیات علمی معتبر است. در این چارچوب دولت مبدأ می تواند جایگاه خود را از یک مدعی صرف مالکیت به یک مرجع معتبر تفسیر و روایتگری میراث فرهنگی ارتقا داده و از بازنمایی های ناقص، تقلیل گرایانه یا مغایر با زمینه تاریخی و تمدنی آثار در عرصه بین المللی جلوگیری کند.

همچنین با استناد به شیوه نامه کمیته بین المللی سازمان جهانی مالکیت فکری^۳ در زمینه حفاظت از دانش سنتی و فرهنگ عامه، جمهوری اسلامی ایران از مبانی حقوقی لازم برای اعمال صلاحیت حاکمیتی بر نمادواره های تمدنی برخوردار است [۴]. در پیوند با این ظرفیت های فراملی، ماده (۲۳) قانون ثبت اختراعات، طرح های صنعتی و علائم تجاری (۱۳۸۶) این امکان را برای دولت فراهم می آورد تا از طریق ثبت رسمی نقوش و نمادهای تمدنی به مثابه نشان های جغرافیایی یا نمادهای فرهنگی اصیل، نظام صیانتی جامعی را مستقر کند. با استناد به این سازوکار، دولت ایران صلاحیت خواهد داشت تا هرگونه بهره برداری تجاری غیرمجاز یا انتساب های هویتی مغایر با اصالت تمدنی که به سوءاستفاده یا مخدوش شدن ساحت هویت ملی منجر می شود را نظاره و در محاکم و مجامع بین المللی به چالش بکشد.

1. 1970 . UNESCO Convention

2. Provenance

3. WIPO Intergovernmental Committee (IGC)



با استناد به اصول حاکمیتی مندرج در کنوانسیون (۱۹۷۰) یونسکو و دستور کارهای کمیته میان‌دولتی سازمان جهانی مالکیت فکری^۱ در باب حفاظت از فرهنگ عامه، جمهوری اسلامی ایران از مبانی حقوقی لازم برای اعمال مرجعیت روایی و نظارت حاکمیتی بر آثار فرهنگی-تاریخی ایران در خارج از کشور برخوردار است [۵].

جدول ۲. ظرفیت نظارتی ایران نسبت به میراث فرهنگی-تاریخی خارج از کشور

حوزه اقدام	ظرفیت قانونی (مبانی حقوقی)	دستاوردها و پیامدهای اجرایی
صیانت از اصالت و تفسیر آثار	▪ کنوانسیون ۱۹۷۰ یونسکو (ممنوعیت انتقال غیرقانونی اموال فرهنگی)	▪ استقرار حق نظارت حاکمیتی بر روایتگری موزه‌ای و تفسیر تاریخی ▪ جلوگیری از تفسیر تقلیل‌گر ایانه ▪ جلوگیری از تحریف تمدنی در فضای بین‌المللی
حفاظت از نمادواره‌ها	▪ شیوه‌نامه کمیته بین‌المللی سازمان جهانی مالکیت فکری ▪ ماده (۲۳) قانون ثبت اختراعات و علائم تجاری (۱۳۸۶)	▪ ثبت رسمی نقوش و نمادها به مثابه نشان جغرافیایی ▪ به چالش کشیدن بهره‌برداری‌های تجاری غیرمجاز و انتسابات هویتی مغایر با اصالت تمدنی در مجامع بین‌المللی

مأخذ: همان.

۳-۲. ظرفیت روایتگری

با استناد به مواد (۶) و (۷) کنوانسیون حمایت از تنوع اشکال بیان فرهنگی یونسکو^۲ (۲۰۰۵) و با اتکا به بندهای «الف» و «د» [قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی](#) (۱۳۶۷) جمهوری اسلامی ایران از ظرفیت حقوقی روایتگری مشارکتی در خصوص آثار فرهنگی-تاریخی موجود در کشورهایی چون فرانسه به‌ویژه موزه لوور، موزه بریتانیا، روسیه موزه آرمیتاژ، آلمان موزه پرگامون و ایتالیا^۳ برخوردار است [۶]. این ظرفیت از طریق انعقاد تفاهم‌نامه‌های فرهنگی دوجانبه با این کشورها، تدوین کاتالوگ‌های علمی مشترک که در آنها تحلیل‌های تخصصی کارشناسان ایرانی نیز لحاظ شده باشد و یا مشارکت در پروژه‌های دیجیتالی مانند تورهای مجازی و دوقلوهای رقومی با تأکید بر حق تفسیر معنوی آثار، اجرایی می‌شود و هدف آن، نه صرفاً نظارت، بلکه مدیریت مشترک دانش مرتبط با میراث و صیانت از حقوق معنوی بازنمایی هویت تمدنی در عرصه بین‌المللی است.

1. WIPO

2. Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions

۳. بخش قابل توجهی از میراث فرهنگی و تاریخی ایران شامل آثار متعلق به دوره‌های ایلامی، هخامنشی، اشکانی، ساسانی و همچنین هنر اسلامی ایران، در مجموعه‌های موزه‌ای مهم جهان نگهداری می‌شود؛ مانند در موزه لوور پاریس، موزه بریتانیا در لندن، موزه آرمیتاژ در سن پترزبورگ، موزه پرگامون در برلین و نیز شماری از موزه‌ها و مجموعه‌های فرهنگی در ایتالیا. این آثار عمدتاً شامل اشیای باستان‌شناختی، کتیبه‌ها، لوح‌ها، نقش برجسته‌ها، مهرها، سفالینه‌ها، فلزکاری‌ها و نمونه‌های هنر درباری و مذهبی ایران باستان و دوره اسلامی است که بخش مهمی از آنها در جریان کاوش‌های باستان‌شناسی سده نوزدهم و اوایل سده بیستم، یا از طریق انتقالات تاریخی و شکل‌گیری مجموعه‌های خصوصی و نهادی در اروپا به این موزه‌ها منتقل شده‌اند.

جدول ۳. ظرفیت روایتگری از میراث موجود در سایر کشورها

حوزه اقدام	ظرفیت قانونی (مبانی حقوقی)	دستاوردها و پیامدهای اجرایی
روایتگری مشارکتی	کنوانسیون حمایت از تنوع اشکال بیان فرهنگی یونسکو (مصوب ۱۳۸۴) ماده (۶): ترویج تنوع اشکال بیان فرهنگی. ماده (۷): حمایت از اشکال بیان فرهنگی که در معرض تهدید قرار دارند.	صیانت از اصالت و تفسیر آثار

مأخذ: همان.

۴-۲. ظرفیت استفاده از قوانین داخلی

بررسی ساختار حقوقی موجود در ایران نشان می‌دهد که قانونگذار با اتخاذ رویکردی حمایتی، بسترهای لازم برای گذار از مطالبه صرف فیزیکی به سمت اعمال مرجعیت هویتی و معنوی را فراهم کرده است. در این میان بند «۸» ماده (۳) [اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور](#) (۱۳۶۷) که وزارت مربوطه را مکلف به اقدام‌های لازم برای شناسایی و استرداد اموال فرهنگی ایران در سطح بین‌المللی کرده، ظرفیت حقوقی مستقیمی را برای ایجاد نظام جامع مستندسازی علمی تحت نظارت ایران ایجاد می‌کند. این حکم قانونی دلالت بر صلاحیت انحصاری دولت ایران در تعریف و بازنمایی آثار تمدنی خود دارد و امکان استفاده از آن را به عنوان یک مرجع معنوی در سطح جهانی فراهم می‌آورد [۷]. همچنین به موجب [بند «۷» ماده \(۳\)](#) اساسنامه مذکور انجام انحصاری کلیه امور حقوقی مربوط به میراث فرهنگی را به سازمان متبوع (۲) واگذار کرده است. بر این اساس وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی از صلاحیت لازم برای نظارت بر نحوه انتساب هویتی و بهره‌برداری از آثار در مجامع بین‌المللی برخوردار است. در کنار این صلاحیت‌های حقوقی، مفاد مواد (۱۶) و (۱۷) اساسنامه که به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی اجازه می‌دهد از ابزارهای سمعی، بصری و ارتباط جمعی برای ترویج و انتشار روایت‌های تاریخی استفاده کند، ظرفیت راهبردی ویژه‌ای را برای تولید روایت‌های تمدنی رسمی از آثار مستقر در خارج از کشور فراهم می‌آورد.

مضاف بر این بررسی ساختار حقوقی حاکم بر رسانه ملی و شبکه برون مرزی نشان می‌دهد که قانونگذار با اتخاذ رویکردی راهبردی، بسترهای لازم برای گذار از اطلاع‌رسانی صرف به سمت اعمال مرجعیت فرهنگی و صیانت از هویت تمدنی در عرصه بین‌المللی را فراهم کرده است. در این میان اصل (۱۷۵) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به عنوان رکن بنیادین هدایت رسانه، در کنار ماده (۱۱) [قانون اساسنامه سازمان صدا و سیما](#) (۱۳۶۲) که سازمان را موظف به تبلیغ و ترویج فرهنگ اصیل اسلامی و حفظ میراث ملی در سطوح ایران در خارج از کشور می‌داند، ظرفیت حقوقی مستقیمی را برای استقرار نظام جامع دیپلماسی رسانه‌ای تحت نظارت حاکمیتی ایجاد کرده است. این حکم قانونی دلالت بر صلاحیت ذاتی رسانه‌های برون مرزی در بازنمایی هویت تمدنی ایران در فضای جهانی دارد و امکان استفاده از ظرفیت‌های سمعی و بصری بین‌المللی را به عنوان ابزاری برای مرجعیت‌سازی روایی فراهم می‌کند.

۱. وزارتخانه فعلی.

۲. گفتنی است متن اساسنامه در این خصوص در ارتباط با پوشش امور حقوقی بین‌الملل یا عدم پوشش آن سکوت اختیار کرده است.



جدول ۴. ظرفیت قوانین ملی در بهرهمندی معنوی از آثار تاریخی-فرهنگی خارج از کشور

حوزه اقدام	مبانی قانونی (ظرفیت‌ساز)	دستاوردها و پیامدهای راهبردی
مستندسازی و استرداد	■ بند «۸» ماده (۳) اساسنامه سازمان میراث فرهنگی	■ تثبیت صلاحیت انحصاری دولت ایران در تعریف آثار تمدنی ■ تثبیت صلاحیت انحصاری دولت ایران در بازنمایی آثار تمدنی
صلاحیت حقوقی و نظارتی	■ بند «۷» ماده (۳) اساسنامه سازمان میراث فرهنگی	■ نظارت حاکمیتی بر نحوه انتساب هویتی و بهره‌برداری از آثار در مجامع بین‌المللی ■ پیگیری حقوقی تحریفات
دیپلماسی رسانه‌ای و روایتگری	■ مواد (۱۶) و (۱۷) اساسنامه سازمان میراث فرهنگی	■ تولید و انتشار روایت‌های تاریخی رسمی با بهره‌گیری از ابزارهای سمعی و بصری برای خشی‌سازی تحریفات
مرجعیت هویتی و بین‌المللی	■ اصل (۱۷۵) قانون اساسی + بند «۱» ماده (۲) اساسنامه سازمان صدا و سیما	■ استقرار نظام جامع دیپلماسی رسانه‌ای ■ مرجعیت‌سازی روایی در فضای جهانی برای صیانت از هویت تمدنی
کنشگری فعال برون‌مرزی	■ اساسنامه سازمان صدا و سیما (مأموریت ایران در خارج از کشور)	■ بهره‌گیری از شبکه برون‌مرزی به‌عنوان بازوی معنوی برای مقابله با روایت‌های بیگانه ■ تثبیت مرجعیت ایران در سطح جهانی

مأخذ: همان.

۳. جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

اموال فرهنگی-تاریخی منقول ایرانی از قرون پیشین تاده‌های اخیر، به روش‌های مختلف قانونی و غیرقانونی از سرزمین ایران خارج شده و اکنون در اختیار مجموعه‌ها، موزه‌ها و مؤسسات شماری از کشورهای جهان قرار دارد. به بیان دیگر قرارگیری میراث ایرانی در مجموعه‌های خارج از کشور، در صورت عدم سیاستگذاری صحیح و بهرهمندی از ظرفیت‌های موجود، علاوه بر عدم انتفاع ایران از مالکیت فیزیکی می‌تواند به عدم انتفاع معنوی از آنها نیز منجر شود. با توجه به لزوم بهرهمندی ایران-به‌مثابه خاستگاه اصلی این آثار تاریخی-فرهنگی-و ظرفیت‌های موجود در راستای بهرهمندی معنوی از آنها پیشنهاد‌های زیر ارائه می‌شوند. گفتنی است صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور، فرایندی چندمرحله‌ای و زنجیره‌وار است که از شناسایی و کشف آثار آغاز شده و از رهگذر مستندسازی، تثبیت حقوقی، بازنمایی و بهره‌برداری معنوی، تا پایش و صیانت مستمر از انتسابات هویتی و روایات تمدنی امتداد می‌یابد. بدین ترتیب پیشنهاد‌های ارائه شده بر مبنای منطق چرخه صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور، در پنج محور شامل شناسایی، مستندسازی و شناسنامه‌گذاری، تثبیت انتساب هویتی، بهره‌برداری معنوی و حکمرانی روایت و پایش و صیانت مستمر تنظیم شده‌اند.

❖ شناسایی

۱. در راستای صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور ذیل لایحه اهداف و وظایف وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، پیشنهاد می‌شود وزارت مذکور نسبت به معرفی آثار پراکنده ایرانی خارج از کشور به‌عنوان بخش‌های جدا شده میراث فرهنگی ایران به جامعه ایرانی بندی به شرح زیر را به ماده (۴) لایحه الحاق کند:

«شناسایی و معرفی اموال فرهنگی-تاریخی ایرانی واقع در سایر کشورها به مردم ایران با تهیه فهرست ذی‌ربط و از طریق پایگاه‌های اطلاع‌رسانی عمومی و اتخاذ برنامه‌های عملی حمایت از این آثار در حدود ظرفیت‌های مردمی و اعتبارات و امکانات اجرایی دولت».

❖ مستندسازی، شناسنامه گذاری و ایجاد زیرساخت های داده ای

۱. در راستای ارتقای ظرفیت های شناسایی آثار ایران در خارج از کشور، پیشنهاد می شود وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاری وزارت امور خارجه با تأکید بر برقراری ارتباطات دیپلماتیک با شورای بین المللی موزه ها، مؤسسات ایران شناسی و کرسی های باستان شناسی دانشگاه های معتبر جهان، موزه های بزرگ دارنده آثار تمدنی ایران و همچنین انجمن های مرمت و حفاظت بین المللی با هدف شناسایی آثار ایران در خارج از کشور در قالب ایجاد سکوی رقومی جامع میراث دیجیتال ایران (با تأکید بر تجهیز سکوی جامع به پایگاه داده ای مشترک با قابلیت اتصال به بایگانی رقومی موزه های کشورهای مقصد و استانداردسازی داده ها) در جهان اقدام کنند.
۲. در راستای شناسایی میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور، پیشنهاد می شود وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی برنامه ملی شناسنامه دار کردن رقومی آثار ایران در خارج از کشور را (با تأکید بر برقراری ارتباطات دیپلماتیک و علمی با شورای بین المللی موزه ها، مؤسسات ایران شناسی، دانشگاه های معتبر جهان و موزه های بزرگ دارنده آثار تمدنی ایران) تدوین و اجرایی کنند. در این چارچوب از طریق تفاهم نامه های پژوهشی و استقرار سامانه جامع اطلاعاتی، شناسنامه های منطبق با استانداردهای جهانی تنظیم می شود تا با ثبت رسمی این مستندات در مراجع ذی صلاح بین المللی همچون سازمان جهانی مالکیت فکری، کمیته بین المللی مستندنگاری، مرکز بین المللی مطالعه، حفظ و مرمت آثار تاریخی یونسکو جایگاه حقوقی این آثار تثبیت شود.

❖ تثبیت انتساب هویتی

۱. در راستای بهره برداری معنوی از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور، ضروری است وزارت میراث فرهنگی با همکاری وزارت امور خارجه (به ویژه سفارتخانه ها و کنسولگری ها)، برنامه جامع برگزاری نمایشگاه های مشترک با موزه های بزرگ، مؤسسات ایران شناسی و دانشگاه های معتبر جهان را تدوین و اجرا کند.
۲. در راستای تقویت نفوذ علمی و ارتقای جایگاه مرجعیت ایران در لایه های پژوهشی موزه ها و مراکز علمی خارجی پیشنهاد می شود برنامه ملی ایران شناسی افتخاری و همکاری علمی بین المللی با محوریت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی و با همکاری وزارت امور خارجه و دانشگاه های معتبر کشور طراحی و اجرا شود. به نحوی که برنامه، ضمن ایجاد نظام رسمی انتساب علمی افتخاری ایران شناسی برای پژوهشگران و متخصصان حوزه آثار تمدنی ایران در موزه ها و مراکز علمی خارج از کشور، شامل تعریف بسته های حمایتی غیر مالی مبتنی بر دسترسی کنترل شده و سطح بندی شده به بانک های اطلاعاتی و آرشیوهای رقومی و اسناد پژوهشی میراث فرهنگی ایران، ایجاد ساز و کار دسترسی پژوهشی متقابل میان پژوهشگاه میراث فرهنگی و نهادهای علمی طرف همکاری، و نیز تسهیل دسترسی دیجیتال هدفمند و طبقه بندی شده به داده های مرجع میراث فرهنگی ایران از طریق درگاه های رسمی و امن پژوهشی باشد.

❖ دیپلماسی فرهنگی و حکمرانی روایت

۱. در راستای بهره مندی معنوی از آثار فرهنگی-تاریخی ایرانی از طریق موزه های برخط جهانی، پیشنهاد می شود وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با مشارکت راهبردی وزارت امور خارجه برای تسهیل تعاملات دیپلماتیک و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات برنامه جامع دیپلماسی میراث دیجیتال را ذیل سه مرحله پیگیری عضویت در کنسرسیوم های بین المللی میراث رقومی و پایگاه های مرجع هنر و فرهنگ جهانی، استانداردسازی شناسنامه های الکترونیک آثار برای یکپارچه سازی و خوانش پذیری محتوا در سطوح بین الملل و ایجاد درگاه های مشترک تبادل هوشمند اطلاعات برای تزریق روایات مستند، تاریخ نگاری های اصیل و محتواهای چند رسانه ای تولید شده توسط متخصصان داخلی به مخازن مجازی موزه های مقصد صورت دهد.
۲. در راستای تثبیت مرجعیت علمی ایران در پلتفرم های جهانی پیشنهاد می شود به تولیت وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی



و همکاری پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری و مرکز ملی فضای مجازی کشور، کمیته ملی محتوای دیجیتال برای غنی‌سازی فراداده‌ها و جایگزینی روایات رسمی ایران در سکوه‌های کلان موزه‌ای (نظیر گوگل آرتس اند کالجرو و یورویپانا) تشکیل شود.

۳. به منظور صیانت از اصالت تمدنی و یکپارچه‌سازی روایت‌های هویتی میراث ایران در عرصه بین‌الملل پیشنهاد می‌شود کمیته ملی ایکوم با همکاری وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی نسبت به تدوین و ارائه مخزن مستندات مرجع میراث فرهنگی ایران بر پایه استانداردهای سیداک و با نظر بر اصطلاح‌نامه‌های استاندارد جغرافیای تاریخی، ادوار تمدنی و مفاهیم تخصصی هنر ایران به عنوان منبع علمی در دسترس موزه‌های جهان اقدام کند.

۴. در راستای تقویت دیپلماسی فرهنگی، ایجاد پیوند معرفتی میان آثار و اموال فرهنگی-تاریخی ایرانی مستقر در خارج از کشور با جامعه داخلی و ارتقا آگاهی عمومی نسبت به میراث پراکنده تمدنی ایران، پیشنهاد می‌شود وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با همکاری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، نسبت به طراحی و اجرای سازوکار نظام‌مند معرفی، مستندسازی و انتشار عمومی اطلاعات اموال فرهنگی-تاریخی ایرانی برون‌مرزی در سایر کشورها از طریق پایگاه‌های اطلاع‌رسانی رسمی، سامانه‌های محتوایی برخط و تولید و انتشار محتوای چندرسانه‌ای آموزشی، ترویجی و مستند اقدام کند.

❖ پایش، نظارت و صیانت مستمر

۱. در راستای بهره‌گیری از ظرفیت‌های پایش تخصصی مبتنی بر داده و تقویت بازوی صیانتی و نظارتی دولت در حوزه میراث فرهنگی و حقوق فرهنگی، پیشنهاد می‌شود با اتکا به سازوکارهای حقوقی و قراردادی موجود و در چارچوب ضوابط حاکم بر همکاری‌های علمی و بین‌المللی، نسبت به برون‌سپاری خدمات پایش به دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و مؤسسات تخصصی معتبر بین‌المللی فعال در حوزه مطالعات میراث فرهنگی، علوم اطلاعات و تحلیل داده اقدام و شبکه رصد هوشمند تحریف‌های هویتی و روایی میراث فرهنگی ایران به صورت برون‌سپاری شده و داده‌محور استقرار یابد.



- [1] World Intellectual Property Organization. (1996). WIPO Copyright Treaty (WCT) (1996) with the agreed statements of the diplomatic conference that adopted the treaty and the provisions of the Berne Convention (1971) referred to in the treaty. WIPO. https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub-226.pdf.
- [2] UNESCO. (2005). Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf.000042919>.
- [3] UNESCO. (1970). Convention on the Means of Prohibiting and Preventing the Illicit Import, Export and Transfer of Ownership of Cultural Property. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf.0000133378>.
- [4] World Intellectual Property Organization. (2023). General rules of procedure of WIPO. <https://www.wipo.int/about-wipo/en/general-rules-of-procedure/>.
- [5] World Intellectual Property Organization. (2023). Report on the Intergovernmental Committee on Intellectual Property and Genetic Resources, Traditional Knowledge and Folklore (IGC)(WO/GA/10/56). WIPO. https://www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=.617928.
- [6] UNESCO. (2005). Convention on the Protection and Promotion of the Diversity of Cultural Expressions. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. <https://www.unesco.org/en/legal-affairs/convention-protection-and-promotion-diversity-cultural-expressions>.

[۷] قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور، مصوب ۱ اردیبهشت ۱۳۶۷.



عنوان: بسته پیشنهادی فعال سازی زنجیره صیانت از میراث فرهنگی ایران در خارج از کشور

DOI:

Permanent Link:

Publisher : Islamic Parliament Research Center of Iran

گزیده سیاستی

میانیت از مالکیت معنوی میراث فرهنگی برون‌مرزی، در گروی اقدام‌های زنجیرواری در پنج شناسایی، مستندسازی و ایجاد شناسنامه، تثبیت انتسابات هویتی، بهره‌برداری معنوی و حکمرانی روایت و همچنین پایش و میانیت مستمر است.



مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی

تهران، خیابان پاسداران، رویروی پارک نیاوران (ضلع جنوبی، پلاک ۸۰۲)

تلفن: ۷۵۱۸۳۰۰۰ صندوق پستی: ۱۵۸۷۵-۵۸۵۵ پست الکترونیک: mrc@majles.ir

وبسایت: rc.majles.ir